

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejeman velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) vsprejema upravnništvo in ekspedicijska [v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 95.

V Ljubljani, v četrtek 26. aprila 1894.

Letnik XXII.

Idejalistično olje.

Dne 21. t. m. je bila v državni zbornici proračunska razprava za učno ministerstvo. Pri tej priliki je razvil minister Madejski svoj načrt. Reči moramo, da se iz govora pozna nekakšna dobrodušnost in blagohotnost, a h krati priznavamo, da ima „N. Fr. Presse“ prav, če s svojega stališča imenuje Madejskija sposobnega moža za naučnega ministra v Avstriji. Posebno se nam zdi važno, da je minister tako odločno označil škodljivi vpliv javnega življenja pri vzgoji mladine in da je mej vspehi novodobne vzgoje navajal: sebičnost, mrznjo in sovraštvo. Koncem svojega govora je izrekel tudi te-le znamenite besede: „Zase kar nič ne dvomim, da je skrajni čas, da se v naše javno življenje vlije res kaj mnogo kapljic idejalističnega olja.“ Brez dvojbe; res je to, a škoda, da ni povedal, kje naj ga dobimo. Pred njim je govorilo več govornikov. Prvi mej njimi je bil dalmatinski poslanec Perić. Iz njegovega govora bi bil minister lahko posnel, kje je dom idejalom za javno življenje in za vzgojo. Dalmatinski „radikalec“ je rekel mej drugim to-le:

„Šolske knjige je časih preveval in prešinal krščanski in pravni duh; dandanes se ne rabijo v njih več besede: Bog, duša, večnost in najsvetejših imen: Jezus, Marija, Izveličar ne najdeš več v njih in sicer zato, ker se morajo knjige skladati z liberalnimi nazori, češ, da tudi liberalci plačujejo davek. Kaj moremo pričakovati na tem temelju od vzgoje naše katoliške mladine.“

V zadnjih letih se je mnogo premalo storilo, da bi se povdignila pozitivna verska in pravna vzgoja. Narobe se je pa mnogo naredilo —, da bi se odtegnila cerkvi vsa za to potrebna sredstva; odpravila se je n. pr. javna skušnja iz veronauka pri maturi. To je po mojem mnenju protizakonito

in neutemeljeno. Protizakonito, ker res per eadem dissolvitur, per quae nascitur; ker pa Thunov absolutistični zakon v tem obziru veronauka nikakor ni izvzel in ker ta zakon še ni odpravljen, zato nima nobena oblast pravice, da bi ga upravnim potom odpravila; to spada v področje državnega zbora. S pedagoškega stališča se ne dá to nikakor opravičiti. Najvažnejšemu predmetu, ki prav za prav iz človeka naredi človeka, se tako vrednost zmanjšuje in krati. Potemtakem je mnogo važnejše za učenca, da spozna grške aoriste, latinsko consecutio temporum, da celo opice in žužke, nego stvarnika vesoljstva. Mladina se tako nauči malo ceniti vero in jo smatrati le za potrebno zlo.

Katoliška cerkev je mati šole, novodobna šola pa nasprotuje cerkvenemu duhu. Cerkevni sovražniki pa pravijo, da duh časa zahteva mejversko, ali bolje: versko brezbrizno šolo. Duh časa je po njihovih mislih to, ker vsak pravi misleč spoznava kot duha zanikanja in domoljubja: materijalistično-panteistično mišljenje, oboževanje samega sebe in znanstveno površnost.

Temu duhu ne sme služiti šola. Duh, bistvo in delovanje njeno mora imeti nepremestljiv, objektivni temelj. Morda kdo vpraša: kaj želite, kaj zahtevate, kaj hočete tedaj? Mi zahtevamo popolno svobodo naši cerkvi gledé vzgoje in pouka, mi zahtevamo katoliške učitelje za katoliške otroke in sicer take, ki niso samo po krstnem listu, marveč tudi po čustvu in prepričanju katoličani; taki bodo poučevali po verskem prepričanju. Mi hočemo, da se vsi predmetje predavajo z ozirom na katoliški veronauk in da je temelj vsi vzgoji katoliško pravoslovje. Konečno želimo, zahtevamo in hočemo, da Kristus zopet zavladava šoli in da se katoliški otroci tudi v javni ljudski šoli vzgajajo in poučujejo po načelih naše sv. vere in da ima zato vsa uprava in vse delovanje

šolsko verski temelj in da je preveva duh naše svete vere.“

To je bila letos najodločnejša beseda z našega stališča. O nji ni minister črnil ni besedice. Kmalu za Perićem je govoril tirolski opat Treuinfels, ki je rekel tudi ta-le stavek:

„S posebnim povdarkom menda smem izreči nado, da bo učna uprava pazila, da bodo učitelji imeli to za namen svojemu delovanju, kar že določujejo sedajni šolski zakoni: nраво-verska vzgoja otrok.“

In z ozirom na te besede je odgovoril Madejski to-le: „Z veseljem sem povzel predpogoj, iz katerega je razvijal g. govornik (Treuinfels) svoje misli, predpogoj namreč, da je tudi pri sedajnih šolskih postavah možna nраво-verska vzgoja. Zeleti je in nađejam se, da prodere to resnično mišljenje v širje kroge prebivalstva in se mej njimi utrdi.“ —

S tem smo podali nekako glavne podatke, kako se je razpravljalo in kako se je reševalo šolsko vprašanje dne 21. t. m. v državni zbornici.

Katoliškemu časništvu v Avstriji je jedna najsvetejših dolžnostij motriti gibanje tega vprašanja. Kdor je versko šolo odstranil kot prvo točko iz svojega akcijskega programa, se ne more šteti več mej katoliške politike. V imenu vere naj ne stopa več pred svojimi volilci, ni pred, ni po volitvah. Naš akcijski program pa je stalen: načela katoliške vere, ki so preživela carstva in vekove in ne samo menjajočih se vlad. V proračunski razpravi za naučno ministerstvo smo opazili, da se skoraj nobeden ni spominjal prejšnjega ministra Gauča, ki je tolikrat v svesti si nekake titanske sile mogočno razvijal svoje misli. Mož je pozabljen, a pozabljena ni ideja verske šole, kateri se je tako „junaško“ upiral. Da, pozabljena ni, toda z žalostjo moramo priznavati, da smo sedaj mnogo dalje od nje, nego smo bili.

Mi smatramo krščanstvo in vsled tega tudi krščansko vzgojo za jedini državno ohranjujoči

LISTEK.

Dve sestri.

(Povest. — Slovaški spisal Sv. Hurban Vajansky.)

III. Divji jezdec.

(Konec.)

„Kdo bi to mislil,“ nadaljuje Važecy, kroteč igrave poskoke svojega vranca, „da ima jedec starih aktov tako dete!“ Glas njegov izgubi rezkost in postane skoro otožen. „Ni koraka!“ vikne iznova surovim, jeklenim glasom na konja. „Vranec, vranec, ostati morava mož-beseda,“ in konj se umiri.

„No, kar s kratka: izvestno ste čula o lopovu, baronu! Zagotavljam vam, da sem se pripravljaj na divjo prostopašnost, tam med ono-le svojatjo,“ z bičem švrkne proti širji dolini, katera se je ožila v kotlino, kjer stoji mesto. „Ne pojdem. To so provzročili vaši črni lasje, vaše globoko oko! Zdaj pa storite, kar vam drago. Toda ne hodite več k tej-le kolibi, ako me nočete srečevati. Nad nama bodi jasno. Varujte se te globine, gozdna vila. Imate-li pa toliko poguma, v tej oddaljenosti spregovoriti z blaznim baronom, no voilà — smelo v temni gozd in na breg tihe vode, gozdna, bajna vila!“

Vranec se zopet vzpne na zadnji nogi, zarežeče in skoči z gospodarjem v valove. Kmalu odmeva na nasprotnem bregu peketanje podkve po trdem kamnju.

Ana urno zbeži proti Kolesni. Za pozdrave kmetov se skoro še zmenila ni. Prišla ni niti k južini, ni k večerji, izgovarjala se je, da jo boli glava. In v istini je čutila v glavi tópo, omamljivo bolečino.

Vzbunjena iz tihega vsakdanjega življenja postala je v hipcu nepokojna in raztresena. V nje duši pričeli so se boriti nasprotni čuti. Kri ji je vrela gnjeva, sramote in — tajne radosti. Tako drzo, originalno, prečudno še nihče ni govoril s hčerjo Varrinskega.

Kako je bilo nje obnašanje? Izvestno nespametno! Zakaj ni našla besedij, s katerimi bi bila odbila laskanje in nadležnost vrtoglavega barona! Nasprotno pa, kaka kavalirska nežnost je v njega kretanju, kako spoštljivo, ponosno se ji je priklonil, kako je znal ceniti prisotnost deklice. Prikazal se je ko blisk in zginil, zopet ko blisk. Ali ga je spodbadala njena smelost? Kako silo je kazal v svojem jahanju in kako krepko in ravno, junaško je sedel na svetlem, ponosnem vrancu! Odkritosrčne, res-

nične bile so njegove besede! Toda nekaj zbadljivega sršelo je iz njega očij, nekaj zaničljivega iz obličja.

Kako je mogel tako naravnost nagovoriti neznano deklico ter ji dajati fantastične priimke? Deva zarudi v lice. Vstane z divana; prosila bo očeta pomoči, prosila ga bo, da jo varuje in predrzneža pozove na odgovornost.

„Na odgovornost,“ šepče deva, prijemši za kljuko do očetove sobe. „Oče se bode strašno raztogotil. Šel bo izvestno k baronu, nastal bo hrup in celó dvoboj.“

Ani zdaj šine v glavo, kaj se vse pripoveduje o baronovih dvobojih, o njega spretnosti v streljanju iz samokresa, in o žrtvah, katere so podrlle njegove krogelje!

Roka deklici zdrkne s kljuke. Srce njeno navdajala je bojazen in sramožljivost. Misli je na mater. Da, tej bo vse zaupala, povedala, kaj se je dogodilo, tako ji bo vsaj odleglo pri sreč. Mati, ta senca, ta angeljska duša, ali bo mogla sama prenašati to tajnost! Težko! Oče bo vse zvedel od nje in vpitje bo v hiši. Morda treba to povedati sestri. Kakšna pomoč bo, kaj bi mi ona rekla? Zaplakala bode, pa bo dosti.

2/4 6 4 M. M. M.

živelj in zato nam je hudo, da moramo po zadnji razpravi za naučno ministerstvo javno razglasiti ta-le dejstva:

1. Minister za bogočastje ni v cellem svojem govoru niti z jedno besedico omenjal krščanstva.

2. Minister ni obljubil niti z jedno besedico, da bo ustregel nadi, ki jo je izrekel opat Treuinfels, pač pa je samo akademično poudarjal kot resnično, da je tudi pri sedajnih šolskih postavah možna npravno-verska vzgoja.

3. Minister je izrekel nado, da se to mišljenje utrdi mej prebivalstvom, ali z drugimi besedami, da se vprašanje o verski šoli ne dene z dnevnega reda samo v zbornici, marveč tudi iz vesti in src avstrijskih narodov.

Iz tega sledi, da se sedaj, ko se napoveduje boj vsakeršnemu radikalizmu, radikalno branijo utihotapljene, duhu in zavesti ljudstva tuje pridobitve gnjilega liberalizma v naši državi. In ta radikalizem je jeden najbolj nevarnih, ker noče priznavati temelja, na katerem jedino je možen obstanek in miren razvoj avstrijske države. Mažarji so nam vzgled, kam lahko pridemo i mi in Mažarji še niso na koncu svojega liberalnega razvoja. Konec njegov je namreč razpad!

V takih razmerah in tako razpoloženim duhom bo malo pomagalo sanjarsko idejalistično olje. Mi poznamo samo jedno vrsto idejalov, ki so vstanu oživotvoriti vse blage sile v človeku in mu uničiti vse slabo v njem in ti idejali so: objektivno resnični Bog, objektivno resnični Izveličar in njegovo objektivno resnično odrešenje!

Državni zbor.

Dunaj, 24. aprila.

Budgetna razprava.

(Dvanajsti dan.)

V dopolnitev včerajšnjega poročila omenjam še nekaterih govorov, o katerih mi včeraj ni bilo več mogoče poročati, ki so pa v marsikateri zadevi važnega pomena. Poljski poslanec Sokolowski je govoril najprej o šolskih stavbah in priporočal, da naj se v tem oziru tudi za Galicijo kaj stori. Predlagal je pa tudi resolucijo gledé poprave krakovske stolne cerkve, za katero naj se skoz 10 let vsako leto 20.000 gld. postavi v državni proračun. Dalje je priporočal obligatno telovadbo na srednjih šolah, zboljšanje učiteljskih plač in znižanje učnine, češ, da samo na Ruskem z veliko šolnino odvrčajo nižje kroge od splošne omike, katerega zgleda pa Avstrija ne bi smela posnemati. Toplo se je potal tudi za Poljake v Sleziji, katerim se mora dati pravica, otroke svoje odgojevati v maternem jeziku, in v ta namen nastavlja učitelje, ki so popolnoma zmožni poljskega jezika. Najglavnejša naloga koalicijske vlade je enakomerno oziranje na pravične želje vseh narodov in vseh dežel.

„Štastny“ — nehoté vzklikne. „On mnogo govori o prijateljstvu, dobro, naj je dokaže! Varuje naj prijateljico svojo pred divjim baronom, katero hoče imeti za igraco svojih vrtoglavostij. Skoro vesela vrne se zopet v svojo sobo. Našla je pravo pot iz hude zadrege.“

„Jeli bo to prav, boče li to plemenito, spravljati v to zadevo in nevarnost tujega človeka? In kdo vé, ne vidi li sestra Elena v njem nekaj več, nego tujega človeka. V zadnjem času se je dokaj premenila, često se zamisli, dvakrat sem jo celó zalotila, ko je imela objokane oči. On se tudi poleg nje ne obnaša nebrižno! Ona ima pravico od njega zahtevati junaških uslug. Ali bi ne bilo to vmešavati se s svojo prošnjo v sestrine bodoče pravice in uničevati nje življensko srečo? Premišljala je zdaj prvokrat jasno o razmerah Štastnega do svojih do domačih in osobito do sestre.“

In tako je gledela i ta pomoč v njenih mislih in se preminjala v meglo... „Sama sem, sama!“ vzdihuje. Še nedavno zagovarjala je samoto in danes že čuti to zapuščenost, to duševno osamljenje.

„Torej današnji dogodjaj mora ostati tajen! Pri divjem pijančevanju se lahko ponaša baron Važeky,

Mladočeški poslanec grof Kavnic je zavračal učnega ministra in je zagovarjal češko mladino, katero bi bili z blagohotnimi nagovori bolje zavrnil, kakor z zaporom, policijo in surovim suvanjem. Konečno je priporočal, da naj se tudi dekletom odpro visoke šole.

Rusinski poslanec Barwinski izrekel je najprej učni upravi zahvalo za popravljane kurze, ki jih je vpeljala v Levovu in Krakovem, in za napredovalne obrtne šole. Za rusinski narod priporočal je napravo dveh štirirazrednih vadnic v Sokolu in Samboru, ter gojitev cerkvenega petja na učiteljskih pripravnicah, katere naj bodo v Levovu in Premislu utrakvistične. Dalje je zahteval, da naj se za vzhodno Galicijo nastavlja le šolski nadzorniki, ki so zmožni rusinskega jezika. Tudi naj se osnuje poseben rusinski gimnazij, kakoršnega dozda še nimajo. Enako naj se že skoraj nastavi učitelji z rusinskim učnim jezikom na že sistemizovane službe na juridični fakulteti v Levovu in pri oddaji državnih stipendij na vseučiliščih ozira tudi na rusinske visokošolce. Rusinski zastopniki so trdno prepričani, da se bode morala Avstrija ozirati na narodne posebnosti posameznih narodov, ter upajo, da si bode vlada prizadevala v soglasju z obema narodnostima pravično rešiti rusinsko vprašanje.

Glavni protigovornik dr. Kaizl je govoril o češki ljudski šoli na Dunaju in se obračal proti besedam ministrovim, ki je češki mladeži očital fanatizem in premalo spoštovanja pred avtoriteto. Potem je omenjal razmer na praški vseučiliški knjižnici in je primerjal nemške in češke srednje šole na Češkem, katerih velikanskega razločka najlepši govori ne morejo zakriti. Opat Treuinfelsa gledé verske šole je minister menda napačno razumel, ali ravno tako je napačno umel poslanca Kramaša. Odločno oporeka mnenju, kakor da bi bila mladočeška stranka mladini izročila nalogo narodno organizovati socijalno gibanje na Češkem. Po njegovem mnenju na Češkem ni nobene omladine, kar priča tudi vspeh dotične pravde. Res sicer vre med češko mladežjo, in sploh je velika razprtija v narodu češkem, katero je pa zakrivila neizmerna klerikalna agitacija, in ta razprtija bo še večja, če klerikalna stranka pride do veljave. Govornik proslavlja potem Husa in obsoja konfiskacijo tako imenovane Krajcarske sonate, ki je v nemški prestavi in ruskem izvirniku pri vsakem knjigotržcu na prodaj. Dalje pripoveduje, da je bil disciplinarno kaznovan neki dijak, ki je pri nekem shodu govoril o socijalizmu in Kristusa imenoval prvega socijalista. Duh najstrogejšega nasprotstva vlada pri učni upravi in njenih oblastvih in najkrepkejšo podporo imajo pri cesarskem namestniku. Ali vendar razmere niso take, da bi bil minister imel pravico, tako javno obsojati češko mladino, kakor je storil v svojem govoru. Zlasti pa je popolno neutemeljeno tožiti o upor. Mi želimo v duševnem življenju le svobodo, kakoršna vlada na Dunaju, to sicer ni dosti (dr. Kronawetter: Prav nič!), ali vendar je veliko v primeri s tem, kar imamo v Pragi. Konečno toži, da minister ni ničesar dovolil za etnografično razstavo v Pragu, za shod nemških naravoslovcev in zdravnikov na Dunaju pa je dovolil 10.000 gld. Kadar gre za vojno zahteve, je

da je govoril z Ano Varinsko, da jo je osmešil,“ deva jame glasno jokati.

Jok lajša bolečine.

„Tajnost? No, možno, da ostane. S čim bi se pa mogel ponašati?“ Možato obličje Važekkega pojavlja se ji v večerni temi. Je-li ta mož zmožen, kaj nedelikatnega o današnjem sestanku lagati in sramotiti pošteno ime neznane deklice? Neki tajni glas odgovarja ji: Ne!

V duši deve prične se jasni in čim bolj se je izgubljala bojazen iz srea, tem živeje slikala ji je domišljija te neobičajne okoliščine, vratolomno ježo, preplavanje reke in pomen njegovih kratkih besedij.

„Prišla bo jesen, deževno vreme, mraz, lahko bom pogrešala omiljene sprehode! Do pomladi je še daleč! Davno bo pozabljen neprijeten dogodek. S tako tolažbo položi Ana razbeljeno glavo na belo blazino svoje postelje. Tilho je povsodi. Čuje samo utripanje lastnega srca. To je bilo za njo novo. Ni mogla zaspiti. Jame torej šteti udarce — oni pojemajo, utihnejo vedno bolj in bolj... umolknejo. Bledi mesec pogleda skozi okno in posveti na nedolžno deviško obličje. Nežne trepalnice tvorijo po njem ozko senco. Pravilno, globoko diha mlada deva in sladko spava

10 ali 20 milijonov le malenkost, kadar pa gre za izobraženje in oliko ljudstva, so jako stiskavi.

Glavni zagovornik vseučiliški profesor Pientak razpravljal je razna šolska vprašanja in priporočal večji ozir na filozofične študije na teologičnih fakultetah, kar sv. Oče sami priporočajo bogoslovcem. Dalje je zahteval, da naj se pri preosnovi strogih preskušanj na galiških visokih šolah vpelje tudi poljsko pravo. Tudi je priporočal več novih stolic za pedagogiko in didaktiko na levovskem in krakovskem vseučilišču in preosnovo gimnazijskih študij. Govoreč o šolskih razmerah v Galiciji priznava sicer, da je prejšnja vlada v tem oziru veliko storila, ali vendar je treba še silno veliko storiti, kar naj dovrši sedanja vlada v blagor galiških narodov in cele države.

Po dejanskih popravkih, katere sem že omenjal včeraj, prišel je na vrsto poročevalec poljski grof Pininski, ki se je v prvi vrsti pečal s klasičnimi predmeti na srednjih šolah. Premembe so glede metode in učnega načrta sicer potrebne, nikakor se pa ti predmeti iz gimnazij ne smejo odpraviti. Poudarjal je tudi pomen zgodovinskega poduka, zlasti narodne zgodovine. Gledé šolskih razmer v Sleziji odgovarjal je poslancu Demelnu, da tako imenovani vodni Poljaci niso poseben narod, ampak so Poljaci, in da si gališki Poljaci štejejo v dolžnost potezati se za njih kulturne potrebe in jih po svoji moči podpirati. Ravno tako hočejo Poljaci podpirati zahteve Rusinov, v kolikor si prizadevajo rešiti jih v soglasju s poljskimi zastopniki. Govoreč o ljudskem šolstvu poudarjal je govornik, da je treba načelno stališče posameznih strank ločiti od blagohotnosti do drugih skupin visoke zbornice. Njegova stranka je zmerom priporočala dalje segajočo avtonomijo glede ljudske šole. Naravno pa je, da v sedanjem trenutku v tej zadevi ne pride s predlogi, ki bi imeli eminentno političen značaj. Ona priznava tudi politično stališče desnega središča. Na drugi strani pa je treba tudi poudarjati, da je soglasno delovanje države in cerkve tudi pri sedanjih šolskih postavah mogoče. Konečno priporočla vladi, da naj se pri stroških za ohranitev in popravilo starinskih stavbenschih spominkov ozira tudi na Galicijo.

Levičarski listi s temi besedami grofa Pininskega niso nič kaj zadovoljni. „Administrativne odredbe,“ pravi „Deutsche Zeitung“, „so pri nas že dostikrat zbudile hude boje. Ker je znano klerikalno mišljenje gospoda poročevalca, te same na sebi navidezno nedolžne besede nikakor niso nevarne, in v interesu koalicije bi bilo gotovo bolje, da bi bile izostale.“

„Oesterr. Volkszeitung“ spominja, da je grof Pininski, ki spada h konservativni stranki poljskega kluba, že prej enkrat poročevalstvo porabil, da je s poročevalčega mesta proti vsi navadi predaval svoje nazore o verski šoli. Poljski klub je takrat oporekal strogo klerikalnim nazorom grofa Pininskega, češ da grof nikakor ni izražal klubovega mnenja. Včeraj seveda si grof Pininski, ki je najnespravljivejši nasprotnik leve in je zaradi tega o svojem času hudo nasprotoval koaliciji, kateri se zdaj ni posebno prijazen, ni upal razvijati celega šolskega vprašanja, ter je svoje stališče le markiral, da bi se v prijetnem spominu ohranil pri klerikaleh.

„N. Fr. Presse“ pa tej zadevi danes posvečuje svoj uvodni članek, v katerem se hudo zaganja v opata Treuinfelsa zaradi njegovega včerajšnjega dejanskega popravka, še bolj pa v poročevalca grofa Pininskega in žuga z odločnim uporom levičarjev, ako bi se poskušalo količkaj spreminjati šolsko postavo, ki se mora na vsak način in po vsem svojem duhu izvrševati. Mi hočemo upati, — piše glavno liberalno glasilo, — da je grof Pininski govoril le v svojem imenu in ne v imenu poljskega kluba, kateremu pripada. Ali tudi v tem slučaju je njegov govor neprijetno iznenadjal in se sme na stran postavljati konfiskacijski odredbi, s katero je nedavno grof Schönborn iznenadil koalicijo. Omenjeni list priporočla, da naj na novo ustanovljena parlamentarna komisija zabranjuje take dogodke in obžaluje, da se ni sostavila že prej, ko je grof Pininski govoril zgoraj navedene besede, ker bi bila imela precej kaj opraviti. Boji se pa, da komisija tudi odslej ne bode dovolj močna, zabranjevati take povrnitve v predkoaliicijsko politiko; zato bo po njenem mnenju najbolje, da levica sama čuje nad tem, da se ne bode prestopal program.

Razkačena pisava liberalnih listov najbolj priča, da je bilo prav gospodom levičarjem pojasniti naše stališče glede ljudskega šolstva in da sta opat Treu-

infels in grof Pininski prav imela, ker s svojim odgovorom nista čakala do razprave o ljudskem šolstvu, ampak sta takoj poudarjala katoliško stališče glede sedaj veljavnih šolskih zakonov. Poljski klub sedaj ne bode oporekal besedam grofa Pininskega; sploh se kaže čedalje tesnejša zveza med poljskim in konservativnim klubom, ki utegne levičarje iznenađiti še pri kateri drugi zadevi. Prvo tako priliko bodo dali predlogi glede vravnave valute, o katerih se je hotel konservativni klub danes popoldne razgovarjati, pa je meritorno razpravo odložil dotlej, da se razdeli dotično poročilo valutnega odseka. V poljskem in konservativnem klubu veje namreč glede teh predlogov dub, ki se ne vjema po vsem z levičarskimi nazori.

Politični pregled.

V Ljubljani, 26. aprila.

Poljaki v Šleziji utegnejo postati resna nevarnost za koalicijo. Nemški liberalci in nacionalci so kar po koncu, da Poljaki zahtevajo, da se v Šleziji določi, do kje sega poljski del. V tem poljskem ozemlju bi bili mesti Tešen in Bialica, katerih seveda Nemci ne morejo prepustiti Poljakom. Nemci pri tem ne pomislijo, da Poljaki v Šleziji za Poljake ne zahtevajo družega, kakor Nemci na Češkem in niti tako daleč ne gredo. Nemci sami se že mislili, da se morajo razdeliti sfere vpliva raznih narodnostij. To je podlaga dunajskih punktacij. Če pa Nemci tako odklanjajo pravične želje Poljakov, tedaj gotovo ne bodo pridobili si zaupanja drugih narodnostij. Upiranje Nemcev v Šleziji proti poljskim željam opravičuje nekako mladočeško nasprotje dunajskim punktacijam, ker se vidi, da je Nemcem le za gospodstvo.

Pašić je dal svojo demisijo kot poslanik v Peterburgu in vlada je gotovo vesela, da se je iznebila tacega zastopnika. Pašić se ni za diplomatsko službo nič brigal, odkar je odstopila radikalna vlada. Poslal je bil svojo demisijo radikalnemu odboru v Belgrad, da jo izroči vladi, kadar se mu bode zdelo umestno. To je izvedela vlada in je Pašića odločno vprašala, je li on poslanik kralja Aleksandra ali radikalnega odbora. Na to vprašanje je Pašić odgovoril brzoglavno s tem, da je dal svojo ostavko.

Srbija in Bolgarija. Zaradi znanih nemirov ob meji, ko so srbski stražniki streljali na Bolgare, se še nista bolgarska in srbska vlada sporazumeli. V Belemgradu so mislili vso krivdo izvreči na Bolgare, v tem ko se kaže, da so največ krivi Srbi. Bolgari so prišli le v Srbijo sekati les, do katerega imajo pravico. Bolgarska vlada je zahtevala, da stvar odloči mešana komisija, ali Srbi se pa temu upirajo, ker vidijo, da je vsa krivda na njih strani.

Bolgarijo tlačijo veliki davki, kakor vse evropske države. V Bolgariji so posebno kmetje previsoko obdačeni. Vlada zatorej še premišljuje, kako bi kmetijski stan razbremenila. Priporočajo se razni nasveti. Pred vsem se mislijo povečšati indirektni davki. V Bolgariji mnogi predmeti skoro obdačeni niso, na katerih je v drugih državah naložen velik davek. Misli se pa tudi na povišanje nekaterih carin. To pa seveda ne bode tako hitro mogoče, ker je v zvezi z nekaterimi političnimi vprašanji. Tobak tudi v Bolgariji donša vedno več dohodkov. V tej deželi ni tobačnega monopola, ali od tobaka se plačuje precejšen davek. Pridelovanje tobaka se bolje splačuje, nego pridelovanje žita, pa tudi bolje, nego pridelovanje vina, ker se delajo izvozu bolgarskega vina razne ovire. — Po pravoslavni Veliki noči snide se sinoda v Sredu in bode mej drugim tudi odločila, ali ostane Klement metropolit v Trnovem.

Anarhisti v Londonu. Te dni so prijeli v Londonu nekega italijanskega anarhista z imenom Ferrara. Pri preiskavi njegovega stanovanja je policija našla pisma, iz katerih je razvidno, da je bil na čelu večji anarhistični zvezi. Mejnarodni anarhistični shod v Haagu je bil njega izbral, da razdeljuje denar mej londonske anarhiste, za kar je dobil posebno iz Belgije velike svote. Nadalje se je že pokazalo, da je Ferrara v neki livnici železa bil naročil več železnih obodov za bombe. Izročili so ga policijskemu sodišču, ki bode stvar pač še bolj pojasnila. Znabiti se le kaj bolj razkrije mejnarodna organizacija anarhistov.

Saharski vojaki. Francoski ministerski svet je sklenil, da se osnujejo posebne saharke čete. Te čete se bodo nabirale iz samih domačinov, le kadri

bodo francoski. Ministerski svet misli, da iz klimatičnih vzrokov ne kaže Francozov dosti jemati v saharso vojno.

† Ivan Tomšič.

Le križ nam sveti govori,
Da vid' mo zopet se nad zvezdami.

Zopet je s svojo koščeno roko posegla smrt med učiteljstvo, nehale je biti srce vneto za vse blago in dobro, položili smo dne 18. t. m. v grob telesne ostanke moža poštenjaka, eno zvezd vodnic slovenskega učiteljstva.

Dne 17. aprila t. l. zjutraj ob 8^{1/2} uri umrl je v Ljubljani Ivan Tomšič, učitelj na c. kr. vadnici, c. kr. okrajni šolski nadzornik za okolico ljubljansko, mestni svetovalec, odbornik raznih narodnih društev itd.

Smrt njegova ni prišla nepričakovano, kajti bolezen ga je dolgo mučila, in vsakdo je obupal nad njegovo ozdravitvijo. Sprva srčna napaka, za to ledvična bolezen in vodenica prizadale so pokojniku mnogo trpljenja. On sam pa je prenašal voljno, kar mu je Bog poslal, bil je pravi Job, udal se je z dušo osodi, le zdihljive si slišal iz ust njegovih v najhujših bolečinah „Jezus reši me!“ — Ginljivo bilo je videti, s kako izredno pobožnostjo prejemal je mej boleznijo sv. zakramente.

Pokojni Tomšič se je rodil v prijazni Vinici ob Kolpi dne 4. decembra 1838, kjer mu je oče učiteljeval. Doma mu rožice niso cvetle, kajti velikokrat bilo je pomanjkanje v hiši, kar ni čuda pri mnogobrojni družini in pri tedanjih dohodkih učiteljevih. (Oče Bernard se je na Vinici poročil z vdovo svojega prednika Ovara.)

Velikokrat moral je Ivan hoditi na griček Želzelj drv nabirat, da je mati mogla doma zakuriti. Po tedaj še bolj obširni viniški fari, hodil je s svojim polubratom Jožetom ob biri nabirat žitnih snopov in dobri ljudje, kakor so Beli Kranjci imeli so radi priljudna dečka, ter so jim vedno kaj navrgli v poboljšek.

Prvi pouk dobil je Ivan pri očetu, pozneje pa je prišel v Ljubljano, kjer se je moral boriti z revščino, kakor veliko drugih dijakov. Da, še kot dijak podpiral je s skromnimi trdo prisluženimi krajezarji brata Ludovika. To je bila lepa bratovska ljubezen.

Po končanih študijah bil je imenovan učiteljem v Trziču leta 1860. V Trziču dobil je mnogo prijateljev, a spoštovanje užival je splošno, radi ljubeznivega obnašanja, in kot dober in vesten učitelj. Leta 1868 prišel je normalno v Ljubljano in l. 1872 postal je stalen učitelj na c. k. vadnici, kjer je toraj 21 let blagonosno deloval.

Kaj je Tomšič vse spisal za mladino ali za šolski pouk, opisal je pokojni kanonik J. Marn v „Jezičniku“.

Stalen spomenik pak si je postavil z „Vrtcem“, katerega je že 24. leto spretno in modro uredoval, list ki ga bodo vedno radi prebirali ne samo mladina slovenska ampak tudi odrasli, ker vsakdo najde mnogo zanimivega v njem.

Kot učitelj bil je Tomšič vedno natančen v spolnovanju svojih dolžnostij, ljubeznjiv do učencev in odkritosrčen do tovarišev. Starišem, ki so ga hodili povpraševati o napredku svojih otrok, ni nikdar zakrival ne hib ne dobrot otrokovih, ampak vselej modro svetoval.

Za zasluge bil je l. 1883 odlikovan od presvitlega cesarja z zlatim zaslužnim križcem. Če kdo, gotovo je on zaslužil to priznanje.

Leta 1889 bil je imenovan c. kr. okrajnim šolskim nadzornikom za okolico ljubljansko. Kot nadzornik bil je do podrejenih si učiteljev ljubeznjiv in dober svetovalec, grajal je dobrohotno, kar je bilo treba in veselilo ga je, ako je njegova beseda padla na ugodna tla. Napredek in izpolnjevanje dolžnostij bilo mu je vselej pri srcu. Učiteljev ni zalezoval, ampak prijateljsko opominjal, ako je bilo treba. Cutil je, kot sam učitelj, s tovariši na deželi. Pri nadzorovanju je otroke vedno opominjal in jim lepe nauke dajal, a učitelji so ga tudi ljubili in se veselili njegovega obiskavanja.

V zasebnem življenju bil je miren, a vedno kremenit značaj. Vpognile ga niso hude ure, ki so za znanih časov prihajale na učitelje. Zvest sin katoliške cerkve in slovenskega naroda, ni se dal omajati od političnih viharjev.

Verske dolžnosti je redno opravljal, in o priliki nadzorovanj je rad šel v faro cerkev; vedno pa priporočal učiteljem, naj bodo složni z duhovščino, in v svojem okraju je vžival to veselje, namreč sloga.

Poročen bil je pokojni Tomšič prvič z Beato Pirčevno iz Trziča, katera mu je zapustila pet otrok. V drugič se je poročil z g. Ivano Steinmetz-ovo, katera se je oklenila z vso ljubeznijo otrok prve soproge in njega, ter mu bila vedno zvesta družica. Blaga gospa pokazala se je osobito ob boleznih njegovega sina Božidara ob priliki, ko je imel kože in sedaj ob boleznih svojega soproga. Tolažba naj jej bode, da pokojni ostane v nepozabnem spominu ne le njej žalujoči vdovi, marveč vsem, ki so ga poznali, in da z njo žaluje veliko njegovih častilcev prijateljev in znancev, da ob prezgodnjem njegovem grobu plaka hvaležni narod slovenski, proseč večnega miru duši pokojnikov, sebi pa mnogo takih vernih delavnih slovenskih učiteljev, kakor je bil Ivan Tomšič! Svetila mu večna luč! Ksaverij

Dnevne novice.

V Ljubljani, 26. aprila.

(Stavbišče za novo jezuitsko cerkev in kolegij) v Ljubljani kupili so očetje jezuiti ob Poljanski cesti poleg zavoda „Josefinum“. — Dal Bog, da se kmalu zgradi na tem mestu cerkev sv. Jožefa z jezuitskim kolegijem v kras Ljubljani ter v dušni blagor mestu in deželi!

(Nedeljski počitek.) Z Dunaja se nam poroča z dne 24. aprila: Sinoči je obrtni odsek razpravljal nedeljski počitek in enoglasno sprejel nasvet, da se ima ta počitek vravnati s posebnim zakonom, ki naj ga vlada prej ko mogoče zbornici predloži v parlamentarno razpravo. Ob enem se vladi naroča, da naj nemudoma z odredbo nedeljski počitek vpelje tudi za trgovinske pomočnike, za katere zdaj še ne velja, in da naj ga raztegne tudi na c. kr. tobačne trafike in loterijske kolekture. Odsek je hotel sprejeti tudi določbo glede žganjarij, pa je to opustil, ker ta reč spada v zakon o pijančevanju, ki je v odseku že rešen in pride že skoraj na dnevni red tudi v zbornici.

(Angelj varuh.) Devin 24. apr.: Na progi južne železnice, med Nabrežina-Devinom pri bajtici žel. čuvaja št. 2 je danes ob 9^{1/2} z nagliča padel neki trileten otrok. Pri bajtici št. 6 se je posrečilo naglič ustaviti. Mati menda tržačanka, tekla je hitro gledat, kaj se je z otrokom zgodilo, in dobila je, kar je zelo čudno, otroka živega in stoječega na onem mestu. Klicalo je ubogo dete mama, mama. Strmela je nesrečna mati ko zagleda otroka živega. Oglekala mu je dve rani, vzela ga v naročje in pripeljala ga na vozičku katerega rabijo delavci na železnici, do št. 10. Tu v bajtici so otroka prali in vezali. Okoli 10^{1/2} pripihal je poštni vlak. Ta se je tu vstavil, in mati je vstopila s svojim nesrečnim otrokom in se odpeljala proti Gorici. Upanje je, da otrok popolnoma ozdravi.

(Nesreča.) Iz Št. Vida nad Ljubljano se nam poroča: Dne 25. aprila podrla se je skladanica opeke na delavce ki so delali v opekarni g. Matijana z Zgornji Šiški. Izpod razvalin so izlekli 14letnega Italijana mrtvega, dva sta hudo poškodovana ter sta v ljubljanski bolnici, trije so nekoliko manj prizadeti.

(Prvi roj.) S Sela pri Breznici: Dne 25. t. m. je zletel tukajšnjemu čebelarju g. Egidiju Jegliču prvi roj, kar je gotovo čudno za sedajni čas.

(Koroški učitelji) bodo z mnogim šumom praznovali binkoštni ponedeljek 25letnico sedanjih šolskih postav. Zvečer bode v „Wappensaal“ deželne hiše slavnosten shod z govorom in petjem, potem pa pri „Sandwirthu“ komers. — Ob tej priliki bode se gotovo zopet prav „ljubeznjivo“ govorilo o katoliški cerkvi in o nas Slovencih, katerim koroški „volksbildnerji“ toliko vneto ubijajo (!) „kulturo“, ki se je tako sijajno pokazala v — Afriki!

—m—

(Jugoslovanske novice.) Kanonik Vidović, prava dika dalmatinskega duhovništva, izvoljen je jednoglasno vikarjem šibeniške škofije. Da je ta mož izvoljen, zahvaliti je treba stolni kapitelj šibeniški, ki se drži gesla: zasluga in pravičnost. — Hrvatsko društvo „Starčević“ v Pittsburgu v Ameriki je imenovalo prevzvišenega škofa Strossmayerja radi zaslug na polju prosvete svojim častnim članom. — Sveta Stolica je privolila, da se novi hrvatski „rituale“ lahko razpečava. Tisek druge izdaje glagol. misala je že pri koncu. — V Dubrovniku se je M. Šarić, „Srbin“, odpovedal odborniški časti, ker ga baron Gondola ni predstavil Nj. vel. nadvojvodi Stefanu. „Srbini vedno govore, da se bore za pravice in za načela. Dela njihova pa vse drugače ka-

žejo. — Umrl je v Zadru o. Tit. Vaccari S. J., poznan po neumornem delovanju za Kristusovo kraljestvo na zemlji. Poslednja leta je bil vodja nadškofijskega semenišča. Naj v miru počiva! — Sarajevski Hrvatje so ustanovili hrvatsko pevsko društvo, kateremu je „Trebević“ ime. Vlada je potrdila pravila. — Kanonik Zulić našel je v Solinu kakih 500 metrov od amfiteatra polno starinskega gradiča.

(Slepar.) Po župnijah Žire, Trata in Poljane se je zadnji čas klatil neki mož srednje velikosti, že nekoliko sivih las in pobiral darove za popravo župnijske cerkve v Zaplani (dekanata vrhniškega). Predrzni človek, ki ni bil od nikogar pooblaščen, se je že naznanil c. kr. orožništvu. Naj pač nihče več ne gre temu tiču na limanice!

(Hroščovo leto) je letos prav izredno. Toliko je teh škodljivcev po drevju, da se kar veje šibé in naše črešnje v najboljših letinah nimajo toliko sočnega sadu. Kakor čujemo, so nabrali učenci v St. Vidu pri Ljubljani do sedaj že 340.000 hroščev, to je nad 6½ hl. Če vzamemo, da je med temi le 3 hl. samic in da bi vsaka zalogla 30 jajec, tedaj so že zdaj samo šentviški učenci ugonobili 90 hl. ogereev. Soseske naj seveda pridnost učencev podpró!

(Srednjeevropski čas), kateri je za 2 m. pred ljubljanskim, vpeljal se bode s 1. majem tudi pri c. kr. poštah in brzojavnih uradih, kateri se nastanjeni po kolodvorih.

(Cestnina na cesti med Drage in Grčaricami.) C. kr. deželna vlada je grajščini Auerspergovi v Kočevju dovolila, da sme pet let na imenovani cesti pobirati cestnino in sicer od vprežne živine po 10 kr., od nevprežne po 2 kr. in od drobnice po 1 kr.

(Komisijski vlak) vozil bode jutri na progi Grosuplje-Novó Mesto, katerega bodo spremljali i člani upravnega sveta dolenskih železnic.

(Dolenjska železnica) je v mesecu marcu prevozila 18.553 oseb in 11.411 ton blaga, ter imela 33.426 gld. dohodkov.

(Občni zbor okrajne bolniške blagajne v Ljubljani.) V mestni dvorani vršil se je sinoči letošnji občni zbor okrajne bolniške blagajne ljubljanske. Predsedoval je načelnik g. Klein, kateri je v svojem govoru omenil, da je vlada od lanskega občnega zbora sklenjeno premembo pravil potrdila. Računovodja okrajne blagajnice, gosp. R. Branke, poročal je o računskem zaključku za minolo leto. Skupni dohodki znašali so 26.872 gld. 84 kr., troški pa 18.741 gld. 51 kr., tako da je preostalo 8131 gld. 33 kr., kateri znesek se je pripisal rezervnemu zakladu. Za lečila in zdravila potrošilo se je 1758 gld. 5 kr., za zdravnika in kontrolo 2704 goldinarjev 86 kr., za bolniščinine 8137 goldinarjev 24 kr., 24 kr., za plačilo oskrbovalnih stroškov raznim bolnišnicam 1862 gld. 82 kr. in za pogrebščine 450 gld. 10 kr. Občni zbor odobril je predloženi občinski zaključek ter načelnistvu podelil absolutorij. Volitve, katere so se vršile potem, imele so sledeči rezultat: V nadzorovalni odbor bili so izvoljeni gospodje L. Kostelac, J. Jeločnik, Blaž, Grile, Korene in Štrajnar; v razsodišče gospodje Ivan Plantan, Jakob Zalaznik, Kremžar, Pelan in Zorman; kot namestnika v blagajniškem načelnistvu pa gospoda Avgust Weber in Fran Sack. Konečno bodi še omenjeno, da je imela okrajna bolniška blagajna ljubljanska minolo leto 3845 članov in 669 delodajalcev in da se je izplačalo bolniščinine za 25.857 dnij

(Zdravje v Ljubljani.) Od 15. do 21. aprila je v Ljubljani bilo 24 živih in dva mrtvo rojena, 13 jih je pa umrlo, 1 je umrl za legarjem, 1 za davico, 1 za jetiko, 1 za želodčnim katarom, 1 vsled

nezgode, 1 vsled samomora in 7 za različnimi boleznimi. Meji umrlimi so bili 3 tujei in 5 iz zavodov. Zbolelo jih je 6 za škrlatino in 1 za davico.

(Dr. pl. Valenta) je kot odposlanec kranjske zdravniške zbornice odpotoval na Dunaj, kjer jo bode zastopal na 10. avstrijskem zdravniškem kongresu. Povrne se 3. maja.

(Gradbenemu podjetništvu) „Hofmann & Nicoletti“ v Novem Mestu je c. kr. generalno nadzornišтво avstrijskih železnic dovolilo, da sme provizorično z lokomotivo prevažati gramoz na progi 11. gradbenega predela dolenskih železnic.

(Udom c. kr. okrajnega šolskega sveta črnomaljskega) je mesto umrlega Leopolda Skubica deželni odbor imenoval g. Jan. Schweigerja, župana v Črnomlju.

(Pri vojaškem naboru v Logatecu) vzeli so 383 notranjskih korenjakov v vojaške.

(Za vratnico in škrlatino) je zbolelo v Linevcu, postojnskega okraja, 11 oseb.

(Učiteljska služba) je do 31. maja t. l. razpisana v Podragi.

(Darovi.) Za pogorelce v Gorjah podaril je prelat dr. Andrej Čebašek 5 gld.

Telegrami.

Celoveo, 26. aprila. Včerajšnji občni zbor našega katoliško-političnega društva vršil se je ob dobri udeležbi jako lepo in vsprejel je več resolucij. Danes je bil svečano blagoslovljen Mohorjev dom.

Dunaj, 25. aprila. Princ Ferdinand je danes odpotoval v Sredec.

Dunaj, 25. aprila. Danes se je pred tukajšnjim porotnim sodiščem začela obravnava proti znanemu sleparskemu igralcu Arnoldu Herbertu Lichtnerju. Bil je zamotan v znano pravdo proti sleparskim igralcem in oderuhom v Hanovru. Ker je Avstrijec, Lichtnerja ne morejo izročiti, temveč je moral na Dunaju priti pred sodišče. Zatožnica natančno slika, kako je sleparil pri igri ljudij v raznih krajih Nemčije. Zatožen je zaradi goljufije.

Dunaj, 26. aprila. Zbornica poslancev je pri nadaljevalni debati vsprejela naslov „Velike šole“ in začela razpravljati proračun srednjih šol.

Dunaj, 26. aprila. Zbornica poslancev je po ustnem poročilu Kathreinovem vsprejela nujni predlog, da naj vlada poizveduje o pogorišču v Novem Soču (Sandecu), Ogerskem Gradišču in Kosteleu nad Orlico in če je potrebno, zahteva kredit. — Pri nadaljevanju debate o proračunu učne uprave je pri naslovu „Velike šole“ Campitelli dokazoval potrebo, da se osnuje italijansko vseučilišče. Vsprejel se je potem konec debate. Govornik proti proračunu Biankini govori sprva hrvatski, potem pa nadaljuje po nemški, zahteva, da bi spričevala hrvaškega vseučilišča v Zagrebu v Avstriji imeli isto veljavo, kakor spričevala avstrijskih velikih šol. Pritožuje se o krivicah, ki se godé hrvatskemu narodu in pravi, da niso utemeljene pritožbe poslanca Benda, da se v Dalmaciji ne ozira dovolj na italijanske šole.

Antwerpen, 24. aprila. Štrajk opekarjev v Boomu je končan.

Umrli so:

24. aprila. Ana Komat, krojačeva hči, 3 leta, Streliske ulice 11, pleuritisa.

25. aprila. Jožefa Primožič, mizarjeva žena, 49 let, Gradišče 8, jetika. — Marija Hvale, delavčeva hči, 9 mesecev, Streliske ulice 11, jetika.

Tuji.

24. aprila.

Pri Matiču: Diessberg, Wallheim, Schweinburger, Cantor, Kellermann, Leber Muk, Ausekovich, Rosenberg, Bum z Dunaja. — Fassl iz Prostejova. — Schmuckler iz Monakovega. — Burkhard iz Linea. Anton Carl, tajnik, Herberger iz Gradca. — N. pl. Gutmannsthal iz Višnje Gore. — Lori Erl s soprogo iz Opatije. — Hautner iz Berolina.

Pri Stonu: Waydmann, dr. Charatz, Verne, Hoffmann in Singer z Dunaja. — Engel iz Kapošvara. — Havas iz Vel. Kaniže. — Bauer iz Draždan. — Morgenstern iz Prage. — Mayer iz Brna. — Kassian, Feiner iz Trsta. — Kitzberger in vitez Kropatschek iz Gradca. — Marossig z Reke. — Blumenhuber iz Steyr-a. — Baron Restorf iz Mecklenburga.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	razkoma v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	735.5	7.8	sl. vzh.	jasno	
25. 2. u. pop.	735.2	18.4	sl. jzpad	oblačno	0.00
9. u. zveč.	735.3	12.0	sl. vzh.	jasno	
Srednja temperatura 12.7°, za 2.4° nad normalom.					

Stanje avstro-ogerske banke

dné 23. aprila 1894.

(Brzojavno poročilo.)

Bankoveev v prometu

	gld.	484,246.000 (— 375.000)
Kovinski zaklad	„	280,782.000 (+ 315.000)
Listnica	„	143,886.000 (— 4,592.000)
Lombard	„	24,409.000 (— 368.000)
Davka prosta bančna rezerva	gld.	49,523 000 (+ 4,314.000)
Državnih bankoveev je v prometu	gld.	324,703.000 (— 570.000)

Zahvala.

251 (1)

Ob kratkei bolezni in povodom smrti mojega nepozabnega soproga, oziroma očeta, brata in svaka gospoda

Franceta Dolinarja

prejela sem dokaze dobrodejnega sočutja z mnogih strani. Izrekam torej v svojem in imenu sorodnikov najtoplejšo zahvalo vsem, kateri so si na kakršenkoli način prizadevali tolažiti nas. Prisrčna zahvala osobito preč. g. župniku dobrovskemu, preč. g. o. frančiškaniu iz ljubljanskega samostana, gg. imejteljem pivarne bratom Koslerjem za krasni venec, šolski mladini in vsem, ki so spremili k zadnjemu počitku blagega rajnika.

V Šujci pri Dobrovi, dne 25. aprila 1894.

Žalujoča soproga.

Pri svojem odhodu iz Ljubljane kličem vsem prijateljem in znancem prisrčni: Z Bogom!

Anton Žlogar,

252 1—1

župnik kranjskogorski.

Dobra prodajalka

250 2-1

vsaj 24 let stara, se sprejme takoj za prodajalnico pri J. Modic-u v Novivasi pri Rakeku.

Dunajska borza.

Dné 26. aprila.

Papirna renta 5%, 16% davka	98 gld. 45 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	98 „ 30 „
Zlata renta 4%, davka prosta	119 „ 85 „
4% avstrijska kronina renta, 230 kron	97 „ 85 „
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1005 „ — „
Kreditne akcije, 160 gld.	352 „ 25 „
London, 10 funtov strl.	124 „ 80 „
Napoleonodor (20 fr.)	9 „ 92 „
Cesarski cekini	5 „ 89 „
Nemških mark 100	61 „ 10 „

Dné 25. aprila.

Ogerska zlata renta 4%	119 gld. 10 kr.
Ogerska kronina renta 4%	95 „ 15 „
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	147 „ 50 „
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	158 „ — „
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	197 „ 25 „
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98 „ 50 „
4% kranjsko deželno posojilo	97 „ 60 „
Kreditne srečke, 100 gld.	199 „ 25 „
St. Genois srečke, 40 gld.	71 „ 50 „

4% srečke dunajske parobrodne družbe	142 gld. 75 kr.
Avstr. rubešega križa srečke, 10 gld.	18 „ 40 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	22 „ 75 „
Salmove srečke, 40 gld.	74 „ — „
Waldsteinove srečke, 20 gld.	50 „ — „
Ljubljanske srečke	23 „ 25 „
Akcije angio-avstrijske banke, 200 gld.	150 „ 95 „
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2995	— „ — „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	106 „ — „
Papirnih rubeljev 100	133 „ 12 „

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri krebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. Kalantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni svati za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnih.